

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาระดับการรู้หนังสือของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ และเปรียบเทียบกับระดับการรู้หนังสือของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ว่าแตกต่างกันหรือไม่ เทียบเท่ากับระดับการรู้หนังสือของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาตอนต้นชั้นใด

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สำเร็จการศึกษาโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นผู้มาทดสอบทั้งหมดจำนวน 50 คน และนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 3 และ 4 ซึ่งสุ่มจากนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 3 และ 4 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2516 ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอำเภอมือเมือง จังหวัดขอนแก่น ชั้นละ 200 คน

การรวบรวมข้อมูลใช้แบบทดสอบมาตรฐานวิชาเลขคณิตฉบับที่ 1 ก. ฉบับที่ 2 ก. และวิชาภาษาไทย ระดับประถมศึกษาตอนต้น กองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย แต่ละฉบับแบ่งเป็นตอน ๆ คือ แบบทดสอบวิชาเลขคณิตฉบับที่ 1 ก. แบ่งเป็น 2 ตอน 45 ข้อ ใช้เวลาทดสอบ 45 นาที แบบทดสอบวิชาเลขคณิตฉบับที่ 2 ก. แบ่งเป็น 4 ตอน 60 ข้อ ใช้เวลาทดสอบ 60 นาที แบบทดสอบวิชาภาษาไทยแบ่งเป็น 6 ตอน 160 ข้อ ใช้เวลาทดสอบ 60 นาที แต่ละฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง (Reliability Coefficient) เป็น 0.877, 0.749 และ 0.854 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล หาระดับการรู้หนังสือของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ โดยการคำนวณหาคะแนนเฉลี่ยและขอบเขตคะแนนเฉลี่ยของประชากร เปรียบเทียบกับระดับการรู้หนังสือของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเทียบเท่ากับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาตอนต้นชั้นใด ด้วยการใช้การทดสอบค่าที (t-test)

๖ ๖
ชอคนพบ

1. ระดับการรู้หนังสือของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของคะแนนการรู้หนังสือ เป็น 101.88 คะแนน จากคะแนนเต็ม 265 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 38.45 และมีขอบเขตของคะแนนเฉลี่ยของประชากรเป็น 91.12 ถึง 112.64 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 34.39 ถึง 42.50 ถ้าพิจารณาแยกเป็นรายวิชา คะแนนเฉลี่ยวิชาเลขคณิตเป็น 43.58 คะแนน จากคะแนนเต็ม 105 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 41.50 มีขอบเขตของคะแนนเฉลี่ยของประชากรเป็น 42.99 ถึง 44.17 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 39.99 ถึง 42.07 ส่วนคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย เป็น 58.30 คะแนน จากคะแนนเต็ม 160 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 36.44 มีขอบเขตของคะแนนเฉลี่ยของประชากรเป็น 57.27 ถึง 59.33 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 35.79 ถึง 37.08

2. การเปรียบเทียบและการหาการเทียบเท่าของระดับการรู้หนังสือของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ กับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏว่าระดับการรู้หนังสือของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ กับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และที่ระดับ .05 ตามลำดับ โดยที่ผู้สำเร็จการศึกษาโครงการนี้มีระดับการรู้หนังสือต่ำกว่านักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แต่สูงกว่านักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หรือหมายความว่า ผู้สำเร็จการศึกษาโครงการนี้มีระดับการรู้หนังสือกำลังอยู่ระหว่างนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายวิชา ปรากฏผลดังนี้

2.1 ความรู้วิชาเลขคณิต ของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ กับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 แต่ไม่แตกต่างกันกับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยที่ผู้สำเร็จการศึกษาโครงการนี้มีความรู้วิชาเลขคณิตต่ำกว่านักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และใกล้เคียงกับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2.2 ความรู้วิชาภาษาไทย ของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ กับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่แตกต่างกันกับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยที่ผู้สำเร็จการศึกษาโครงการนี้มีความรู้วิชาภาษาไทยใกล้เคียงกับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่านักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3. เนื่องจากผู้สำเร็จการศึกษาโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นผู้ที่เคยเรียนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 มาก่อน ดังนั้นจึงได้เปรียบเทียบระดับการรู้หนังสือ ความรู้วิชาเลขคณิต และความรู้วิชาภาษาไทย ของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการนี้ทั้ง 2 ประเภทดังกล่าว ผลปรากฏว่า ระดับการศึกษาเดิมก่อนการเรียนตามโครงการนี้ไม่ทำให้ระดับการรู้หนังสือ ความรู้วิชาเลขคณิต และความรู้วิชาภาษาไทย ของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ได้ขอค้นพบที่ยอมรับสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. ระดับการรู้หนังสือของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ กับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างกัน

2. ความรู้วิชาเลขคณิตของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ กับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างกัน

ส่วนข้อค้นพบที่ปฏิเสธสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ คือ

1. ความรู้วิชาภาษาไทยของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ กับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไม่แตกต่างกัน

จากข้อค้นพบซึ่งได้ว่า ระดับการรู้หนังสือของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ ต่ำกว่านักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แต่สูงกว่านักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถ้าแยกพิจารณาตามส่วนประกอบของการรู้หนังสือในที่นี้ ซึ่งได้แก่ ความรู้วิชาเลขคณิต และความรู้วิชาภาษาไทย จะเห็นว่า ความรู้วิชาเลขคณิตของผู้สำเร็จ

การศึกษาโครงการนี้ ซึ่งแตกต่างจากนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 เป็นส่วนที่ทำให้ระดับการรู้หนังสือของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการนี้ต่ำกว่านักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพราะความรู้วิชาภาษาไทยซึ่งเป็นส่วนประกอบอีกส่วนหนึ่งของ การรู้หนังสือนั้นใกล้เคียงกับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่แล้ว แต่การที่ความรู้วิชาเลขคณิตของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการนี้ต่ำกว่านักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นั้น อาจ จะเนื่องมาจากสภาพการดำเนินชีวิตในชนบทและการประกอบอาชีพหลัก คือการทำนา ทำให้ โอกาสในการศึกษาคำนวณจากตัวเลขต่าง ๆ มีไม่มากนัก และถึงแม้ว่าจะมีก็แตกต่างไปจาก ลักษณะการศึกษาคำนวณของนักเรียนในโรงเรียนซึ่งมีการสอนเป็นวิชาเลขคณิตโดยตรง และ สอดคล้องกับลักษณะข้อทดสอบในแบบทดสอบมาตรฐานวิชาเลขคณิตที่ใช้ในการวิจัยนี้ ฉะนั้น ถ้าหากจะวัดความรู้วิชาเลขคณิตของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการนี้กับนักเรียนที่จบชั้นประถม ศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบทดสอบที่ประกอบด้วยข้อทดสอบซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับการใช้เลขคณิต ในชีวิตประจำวันมากขึ้นแล้ว ผู้สำเร็จการศึกษาโครงการนี้ก็อาจจะมีความรู้วิชาเลขคณิตที่ ใกล้เคียงกับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กว่านี้ได้

ดังได้กล่าวแล้วในตอนต้นของการวิจัยเรื่องนี้ว่า โครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือ แบบเบ็ดเสร็จ เป็นโครงการที่สามารถจะแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษาผู้ใหญ่ได้ ด้วย เพราะมีวิธีการสอนที่ไม่ได้เน้นการอ่านออกเขียนได้ แต่ให้ความรู้ที่ตรงกับความต้องการและ สอดคล้องกับสภาพชีวิตประจำวันของผู้เรียน และจากผลการวิจัยนี้ซึ่งปรากฏว่า ผู้สำเร็จการ ศึกษาโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จมีระดับการรู้หนังสือที่แม้จะต่ำกว่านักเรียน ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แต่ยังสูงกว่านักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้ง ๆ ที่การสอน ตามโครงการนี้ไม่ได้เน้นทักษะด้านการอ่านเขียนหรือคิดเลขเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมี ข้อเสนอแนะว่า

1. เมื่อผู้สำเร็จการศึกษาโครงการนี้ได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการ ดำเนินชีวิตประจำวัน พร้อมกับมีระดับการรู้หนังสืออยู่ในระดับที่น่าพอใจ เมื่อเปรียบเทียบกับระดับประถมศึกษา โครงการนี้จึงน่าจะได้รับการส่งเสริมทั้งในด้านการขยายงานและ การลงทุนให้มากยิ่งขึ้น

2. การนำความรู้จากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นสิ่งที่การจัดการศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรอื่น ๆ ควรจะคำนึงถึงให้มากยิ่งขึ้น เพื่อว่าผู้เรียนจะได้รับประโยชน์ในการมาเรียนสมบูรณยิ่งขึ้น นอกจากจะได้ทักษะพื้นฐาน (อ่าน เขียน คิคเลข) เท่านั้น

3. เมื่อได้เปรียบเทียบระดับการรู้หนังสือของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ กับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาตอนต้น และได้ผลคงปรากฎแล้วนั้น ทำให้มีข้อคิดว่า การประถมศึกษาซึ่งมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่ใช้เหมือนกันทั่วประเทศ โดยไม่คำนึงถึงสภาพท้องถิ่นและโอกาสในการใช้ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนว่าจะมีมากน้อยเพียงไร น่าจะได้พิจารณานำหลักการของโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จไปทดลองใช้ เพื่อที่จะให้ความรู้ที่สนองความต้องการและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นมากขึ้น และอาจจะช่วยลดจำนวนนักเรียนซึ่งตกช้าชั้นและออกกลางคันที่เป็นปัญหาสำคัญข้อหนึ่งของการจัดการศึกษาระดับนี้ลงได้บ้าง

4. การสอนทักษะด้านภาษา อาจจะได้ผลดีและใช้เวลาอันน้อยลงถ้าหากเนื้อหาที่ใช้ในการสอนหรือฝึกทักษะนั้นเป็นเรื่องที่ตรงกับความสนใจ และสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

สำหรับผู้สนใจที่จะทำการวิจัยต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า

1. ควรใช้ตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จมากขึ้น โดยการสุ่มจากจังหวัดอื่น ๆ ที่เปิดสอนตามโครงการนี้ เพื่อจะได้ขอค้นพบที่สมบูรณยิ่งขึ้น
2. สร้างแบบทดสอบในการวัดระดับการรู้หนังสือที่ครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตรของโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ เพื่อวัดพัฒนาการในการเรียนโดยใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นนี้ ทดสอบก่อนและหลังการเรียนตามโครงการ
3. เนื่องจากโครงการนี้มีได้ยุติการเรียนในระยะเวลา 6 เดือนเท่านั้น แต่ยังคงได้จัดพิมพ์ตำราหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน เพื่อเป็นการป้องกันการกลับเข้าสู่สภาพการไม่รู้

หนังสือของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการนี้ และเป็นที่หวังว่าจะช่วยเสริมให้ระดับการรู้หนังสือ และมีความรู้มากยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงควรวิจัยเพื่อติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาโครงการนี้หลังจากเรียนสำเร็จไปแล้วประมาณ 2 ปี ถึง 5 ปี เพื่อจะไ้ทราบวาระดับการรู้หนังสือเท่าเดิม หรือเพิ่มขึ้นตามที่หวังไว้หรือไม่ และเมื่อเปรียบเทียบกับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาในปีเดียวกัน แต่ไม่มีโครงการสืบเนื่องจะมีระดับการรู้หนังสือแตกต่างกันหรือไม่

4. เปรียบเทียบระดับการรู้หนังสือของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ ระหว่างผู้ที่เคยเรียนหนังสือมาก่อน กับผู้ที่ไม่เคยเรียนหนังสือมาก่อนเลย เพื่อดูว่าโครงการนี้ประสบความสำเร็จในการสอนผู้ไม่รู้หนังสือจริง ๆ ให้อ่าน เขียน หรือคิดเลข เพียงใด

5. ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับระดับการรู้หนังสือของผู้สำเร็จการศึกษาผู้ใหญ่ จะศึกษาเพิ่มเติมได้จากวิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2516 ของ มยุรี ศรีชัย เรื่อง "ระดับการรู้หนังสือของผู้จบการศึกษาผู้ใหญ่ระดับสอง" ซึ่งได้ขอค้นพบว่า ผู้จบการศึกษาผู้ใหญ่ระดับสองมีระดับการรู้หนังสือต่ำกว่านักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แต่สูงกว่านักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เช่นเดียวกัน